

OSAMNAESTO RAMAZANSKO SIJELO

BITKA NA BEDRU

Sva hvala pripada samo Allahu, Snažnom i Moćnom, Onome kome se sve potčinjava, Onome iznad koga nema nikoga, Vladaru, Istinitom, Jasnom. Njegovom sluhu ne promiču tihi jecaji, niti su od Njegovog pogleda skriveni pokreti ploda u majčinom stomaku. Dunjalučki nepravedni vladari ponizni su pred Njegovom veličinom. Sve je odredio Svojom mudrošću, a On je najmudriji.

Zahvaljujem Mu se hvalom zahvalnih i molim Ga da nas učini strpljivima. Svjedočim da nema drugog istinskog boga dostojnog obožavanja osim Allaha jedinog, On nema sudruga, On je Bog i prvih i posljednjih. I svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik kojeg je učinio najodabranijim nad svim poslanicima i na Bedru mu u pomoć poslao meleke. Neka je Allahov salavat i selam na njega, njegovu porodicu, sve ashabe i sve one koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana.

Braćo moja, u ovom blagoslovljenom mjesecu Allah je pomogao muslimanima protiv neprijatelja mnogobožaca u velikoj bitki na Bedru. Taj dan se naziva i Dan razdvajanja, jer je Uzvišeni toga dana razdvojio istinu od neistine, pomažući Svoga poslanika i vjernike, a ponižavajući nevjernike mnogobošce. Ova bitka odigrala se u mjesecu ramazanu druge godine po Hidžri. Naime, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten je o Ebu Sufjanovom putovanju iz Mekke u Šam, na koje je krenuo bez pratnje drugih Kurejšija, što je bio povod da Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pozove svoje ashabe da napadnu karavanu i zaplijene trgovačku robu. Kako je na snazi bilo ratno stanje između Kurejšija i Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dakle među njima nije postojao nikakav mirovni sporazum, ovaj poduhvat bio je sasvim opravdan jer su Kurejšije istjerali muslimane iz domova, prisvojili njihov imetak i suprotstavili se pozivu u Istinu.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo je u ovaj pohod zajedno sa 310 i nekoliko ashaba, koji su na putu do Bedra naizmjenično jahali na dva konja i sedamdeset deva. Od prisutnih,

sedamdeset je bilo muhadžira, a ostali su bili ensarije. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i ashabi namjeravali su samo preuzeti karavanu i ne stupati u borbu, ali je Allah htio da ih sukobi s njihovim neprijateljima kako bi se u potpunosti obistinilo ono što je Allah već davno odredio.

Ebu Sufjan je saznao za dolazak Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovih ashaba, pa je, sav uspaničen, poslao glasnika Kurejšijama tražeći od njih da pošalju pomoć i spriječe presretanje karavane, a u međuvremenu je skrenuo sa glavnoga puta i tim potezom spasio karavanu od sigurnog pada u muslimanske ruke.

Što se tiče Kurejšija, kada im je stigao glasnik, opremili su se i krenuli u velikom broju na čelu sa svojim prvacima. Vojsku je sačinjavalo oko hiljadu boraca, koji su imali stotinu konja i sedam stotina deva:

﴿بَطْرًا وَرِثَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ﴾

"...nadmerno su iz grada svoga izašli da bi od Allahova puta odvrćali. A Allah dobro zna ono što oni rade."²³⁶

Kurejšije su povelili i pjevačice koje su ih podsticale na borbu protiv muslimana. Kada je Ebu Sufjan saznao za njihovo kretanje, ponovo im je poslao poruku u kojoj ih je obavijestio da je karavana spašena, da se vrate u Mekku i da ne stupaju u borbu. Ali, Mekkelije su to odbili. Ebu Džehl se oglasio: "Tako mi Allaha, nećemo se vratiti dok ne stignemo do Bedra. Tamo ćemo ostati tri dana, zaklati deve, najesti se i napiti vina. Arapi treba da čuju za nas, našu snagu i moć, tako da nas više nikada ne pomisle napasti."

Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, saznao za kurejšijsku vojsku, sazvaio je sastanak vojnog savjetničkog tijela, na kojem se obratio prisutnima: "Uistinu mi je Uzvišeni Allah obećao jednu od dvije skupine: ili karavanu ili vojsku." Tada je ustao muhadžir El-Mikdad b. El-Esved, radijallahu anhu, i rekao: "Allahov Poslaniče, kreni putem koji ti je odabrao Svevišnji Allah, a mi, tako nam Allaha, nećemo ti reći kao što su Izraelčani rekli Musau:

﴿فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ﴾

²³⁶ Prijevod značenja El-Enfal, 47.

'Idite ti i Gospodar tvoj pa se borite, mi ćemo ovdje ostati!'²³⁷

Naprotiv, borit ćemo se uz tebe, i sa tvoje desne i lijeve strane, i ispred tebe i iza tebe."

Poslije Mikdada ustade Sa'd b. Muaz el-Ensari, radijallahu anhu, predstavnik Evsaa, i reče: "Allahov Poslaniče, možda misliš da ensarije smatraju da ti trebaju pomoći samo u krugu svoje teritorije?! Uistinu, ovo govorim u njihovo ime: Kreni kuda hoćeš, povedi sa sobom koga hoćeš, a ostavi koga hoćeš, od naših imetaka uzmi što hoćeš, a ostavi nama što hoćeš. Znaj, ono što uzmeš od naših imetaka draže nam je od onoga što nama ostaviš. Svaku tvoju naredbu prihvatamo i izvršavamo draga srca. Tako mi Allaha, kada bi se pred nama ispriječilo čak i more, a ti krenuo da ga pređeš, krenuli bismo za tobom. Mi se s tobom ne bojimo, sutra, susresti sa neprijateljem. Doista smo mi strpljivi u ratu, iskreni u sučeljavanju (sa neprijateljem). Možda će ti nas Allah prikazati onakvim kakvim nas ti želiš vidjeti." Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obradova se riječima muhadžira i ensarija, Allah svima njima bio zadovoljan, nakon čega reče: "*Krenite i budite radosni. Tako mi Allaha, kao da gledam mjesta njihove pogibije.*"

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo je sa vojskom Milostivog i nisu se zaustavljali sve dok nisu stigli podno izvorišta Bedra. Habbab b. El-Munzir b. Amr b. El-Džemuh, radijallahu anhu, reče Vjerovjesniku: "Allahov Poslaniče, misliš li da se ovdje ulogorimo?! Je li Allah naredio da budemo na ovom mjestu i da ne smijemo ni naprijed ni nazad, ili je to stvar mišljenja, rata i varke?!" Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, mu odgovori: "*Naprotiv, ovo je stvar mišljenja, rata i varke.*" Habbab ponovo reče: "Allahov Poslaniče, zaista ovo mjesto nije dobro za ostajanje. Zato kreni s nama sve dok ne stigneš do Kurejšijama najbližeg bunara. Bunar sruši i zatrpaj, a tako učini i sa ostalim bunarima. Zatim ćemo iskopati kanal i napuniti ga vodom, tako da ćemo mi imati vodu za piće, a oni neće."²³⁸ Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, dopade se plan, odobri ga i

²³⁷ Prijevod značenja El-Maide, 24.

²³⁸ Ovo kazivanje o spuštanju do izvorišta Bedra i Habbabovom prijedlogu veoma je slabo.

zaputi se s vojskom u dolinu bližu Medini, dok se Kurejšije ulogoriše dalje, u dolini u pravcu Mekke. Allah je te noći spus-tio kišu koja je mnogobošcima izazvala veliku tegobu i neugodnost, učinila im teren kliskim i otežala kretanje, dok je muslimanima bila milost, oprala ih je, učvrstila zemlju i pijesak, teren učinila pogodnim, a noge muslimanske vojske postojanim. Muslimani su Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, sagradili sklonište na jednom uzvišenju kako bi mogao nadgledati tok bitke. Zatim se Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, spustio na teren na kojem će se odvijati bitka, poredao svoje ashabe u saffove i počeo pokazivati rukom gdje će koji mnogobožac biti ubijen, govoreći: "Ovdje će biti ubijen taj i taj, ako Allah da! Ovdje će biti ubijen taj i taj, ako Allah da!" I zaista, svi koje je spomenuo skončali su na tom istom mjestu. Zatim je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pogledao u svoje ashabe i u kurejšijsku vojsku i rekao: "Allahu moj, ovo su Kurejšije, dođoše sa svojom konjicom i svojom slavom. Tebi prijete i laž na Tvoga poslanika iznose. Allahu moj, molim Te za pomoć koju si mi obećao! Allahu moj, ispuni mi ono što si mi obećao! Allahu moj, molim Te za Tvoj ugovor i Tvoje obećanje! Allahu moj, da si htio, Ti ne bi bio ni obožavan! Allahu moj, ako ova skupina danas strada, Ti nećeš biti obožavan!" Muslimani su molili svoga Gospodara za pomoć, pa im se Svevišnji i odazvao:

﴿إِذْ يُوحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا سَأَلْتِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَأَصْرَبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَأَصْرَبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَلِكَ فَذُوقُوا وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾﴾

"Kada je Gospodar tvoj nadahnua meleke: 'Ja sam s vama, pa učvrstite one koji vjeruju! U srca nevjernika Ja ću strah uliti, pa ih vi po šijama udarite, i udarite ih po prstima.' Zato što se suprotstavljaju Allahu i Poslaniku Njegovu; a onoga ko se suprotstavlja Allahu i Poslaniku Njegovu, Allah će zaista strašno kazniti. Kazna vam je to, pa je iskusite, a nevjernike čeka patnja u ognju."²³⁹

Vojske su se počele odmjeravati, situacija je postajala sve napetija, i

konačno je otpočela borba, sukobile su se dvije strane. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zauzeo je položaj na osmatračnici zajedno sa svojim čuvarima Ebu Bekrom i Sa'dom b. Muazom, radijallahu anhuma. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, neprestano je dozivao i molio svoga Gospodara za pomoć, sve dok na trenutak nije klonuo. Ali, ubrzo nakon toga, podigao je glavu i izašao govoreći: "(Neprijateljska) skupina sigurno će biti poražena i oni će se u bijeg dati!"²⁴⁰ Podsticao je svoje ashabe na borbu govoreći: "*Tako mi Onoga u čijoj je ruci Muhammedova duša, koji god se čovjek danas bude borio – strpljivo i očekujući nagradu, i ne bježeći sa bojnoga polja pogine, Allah će ga uvesti u Džennet koji je prostran koliko su prostrani nebesa i Zemlja.*" Tada je ustao Umejir b. El-Himam el-Ensari, radijallahu anhu, i držeći u ruci nekoliko suhih datula, rekao je: "Allahov Poslaniče, u Džennet prostran koliko su prostrani nebesa i Zemlja?!" "Da", odgovori Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, a Umejir uzvratil: "Uh, uh, Allahov Poslaniče! Između mene i moga ulaska u Džennet – tj. moga ubistva – nema ničega drugog do ove datule! Uistinu, ako bih živio sve dok ne pojedem ove datule, dugo bih živio!" Zatim je bacio datule, stupio u borbu i poginuo, Allah bio zadovoljan njime.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo je šaku prašine ili pijeska i bacio ga prema Kurejšijama. Nijedan mušrik nije ostao a da ga pijesak nije pogodio i ispunio njegove oči, tako da su se svi pozabavili prašinom u svojim očima. To je bio jedan od Allahovih znakova! Mnogobožačka skupina bila je poražena! Dali su se u bijeg, a muslimani su ih slijedili, ubijali i zarobljavali. Ubili su sedamdeset mnogobožaca i zarobili isto toliko. Što se tiče ubijenih, dvadeset i četiri kurejšijska prvaka bila su bačena u jedan ozidani bunar Bedra, a među njima su bili Ebu Džeħl, Šejbe b. Rebi'a i njegov brat Utbe i Utbetov sin El-Velid. U Buharijinom Sahihu bilježi se od Ibn Mes'uda, radijallahu anhu, da se Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, okrenuo u pravcu Kabe i dovio protiv ove četverice. Ibn Mes'ud, radijallahu anhu, rekao je: "Allaha uzimam za svjedoka, sve sam ih vidio ubijene! Sunce ih je izmijenilo jer je bio itekako vruć dan!"

²⁴⁰ Ovo je 45. ajet sure El-Kamer.

Također, kod Buharije se bilježi od Ebu Talhe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio da se dvadeset i četiri kurejšijska uglednika na dan Bedra bace u jedan od nečistih bunara na Bedru. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prakticao je nakon trijumfa na bojnopolju, zadržavati se tri dana na mjestu pobjede, tako da se i na Bedru zadržao tri dana. Trećeg dana po okončanju bitke naredio je da mu pripreme devu za put i zajedno sa ashabima napustio je Bedr. Kada su prolazili pored bunara u koji su bili bačeni ubijeni mušrici, Poslanik počeo prozivati Kurejšije po njihovim imenima i imenima njihovih očeva: "O ti i ti, o ti i ti! Bi li vas radovalo da ste bili pokorni Allahu i Njegovom Poslaniku? Mi smo, zaista, dobili ono što nam je naš Gospodar obećao. A da li ste vi dobili ono što je vama obećao vaš Gospodar?" Omer, radijallahu anhu, reče: "Allahov Poslaniče, kako se možeš obraćati leševima koji nemaju duša?!" Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to odgovori: "Tako mi Onoga u čijoj je ruci Muhammedova duša, vi ništa bolje od njih ne čujete ono što govorim!"

Što se tiče zarobljenika, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozva ashabe da se s njima posavjetuje oko zarobljenika. Sa'du b. Muazu nimalo se nije sviđalo ponašanje mnogobožaca, pa je rekao: "Ovo je prva bitka u kojoj nam je Allah dao da se sukobimo sa mnogobošcima, pa mi je draže njihovo slabljenje u ratu od ostavljanja muškaraca." Omer, radijallahu anhu, rekao je Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem: "Ja smatram da bi nam trebao omogućiti, da svako od nas ubije svoga rođaka jer su oni vođe nevjerstva i predstavnici nevjernika." Ebu Bekr, radijallahu anhu, rekao je: "Allahov Poslaniče, oni su svi amidžići, članovi kurejšijskih porodica i njihovi sinovi. Mislim da bismo trebali uzeti od njih otkupninu, to bi nam pomoglo u borbi protiv nevjernika, a možda će ih Allah uputiti i u islam." Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, prihvatio je otkupninu. Većina ih se otkupljivala imetkom od 4.000 do 1.000 dirhema, neki su se otkupljivali opismenjivanjem određenog broja medinskih mladića, a bilo je i onih koji su se otkupili tako što su pustili muslimanske zarobljenike u Mekki. Također, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pogubio je neke zarobljenike zbog njihovog dugotrajnog uznemira-

vanja muslimana, ali bilo je i onih koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, oslobodio bez ikakve otkupnine, radi kasnije koristi.

Dakle, ovo je bila bitka na Bedru u kojoj je malobrojna skupina pobijedila mnogobrojniju skupinu:

﴿فَعَمَّةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ﴾ (13)

"... jedna, koja se borila na Allahovu putu, i druga, nevjernička."

241

Pobijedila je malobrojna skupina jer se ona borila za uspostavljanje Allahove vjere, uzdizanje Allahove riječi i odbranu Njegove vjere, pa ju je Svevišnji Allah zbog toga i pomogao. Zato, o muslimani vodite računa o svojoj vjeri, uspostavljajte je kako biste bili pomognuti protiv vaših neprijatelja! Budite strpljivi, ustrajavajte u strpljivosti, na granicama Allahove vjere bdijte i bojte se Allaha da bi vam se milost ukazala!

Allahu, Gospodaru naš, pomози nas islamom i učini nas od njegovih pomagača, onih koji će pozivati islamu! Učvrsti nas u islamu sve dok Te ne sretnemo.

Neka je Allahov salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.